

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 8. junija 1870.

Gospodarske stvari.

Nova družba za oskrbovanje Japaneškega svilnega semena.

Razglas svilorejcem.

Da se povzdigne sviloreja (židoreja) v našem cesarstvu, neobhodno je potrebno, da se vsako leto dobí iz Japana izvorno zdravo seme.

V ta namen je dr. Syrski, poročevalec o svilarstvu pri izhodnje-azijatski ekspediciji, komisiji svilorejski v Gorici priporočal, naj bi po ministerstvu poljedelstva delala na to, da se kaka velika kupčijska hiša loti tega podvzetja, po katerem bi se pošteno Japaneško seme dobivalo v naše dežele.

F. E. Rittmeyer in tovarši v Trstu so se na to lotili omenjenega podvzetja in razglašajo svilorejcem to družbo (Grain-Importgesellschaft) tako-le:

1. Kdor si želi naročiti Japaneškega semena, naj se zadnji čas do konca tega meseca obrne v Trst do gosp. F. E. Rittmeyer & Comp., ali pa do pisarnice družbe kmetijske (società agraria) in naj pové, koliko kartonov tega semena da želi, za vsak karton pa naj priloži 10 frankov are.

2. Naročniki naj povejo, ali hočejo semena zelenkasto-rumeno-belega ali pa belega, posebno dobre (superieur) ali le dobre sorte, ker cena je uni nekoliko viša kakor tej.

3. Kedar naročeno seme iz Japana pride v Trst, konec meseca novembra ali prve dni decembra, bode se naročnikom to na znanje dalo, da sprejmejo seme proti temu, da doplačajo, kar veljajo naročeni kartoni.

Podvzetniki, ki v prvi vrsti gledajo le na pospéh domačega svilarstva, se nadjajo, da jih bodo svilorejci krepko podpirali v tem podvzetju, ki je prvo v našem cesarstvu.

Zárod gozdov s presajanjem mladih sadik.

(Dalje.)

Če pa od tistih vrst dreves, ki jih hočemo za presajanje pripraviti, imamo že mnogo majhnih rastlinic, se vé, da potem ni treba semenskega gozdnega vrta napravljati. Treba le, da jih iz posekov in semenskih prostorov, kjer jih je večkrat veliko preveč, izrujemo in v sadni vrt presadimo, tako dolgo, da dobijo primerno velikost in dosti koreninic. K pomnoženju koreninic pa tudi s tem veliko pomagamo, če nekoliko let pred zadnjim presajanjem z ostro lopato navpik zemljo globoko prederemo in koreninice odrežemo. Ostale koreninice se potem pomnože in rastlinice hitreje rasto na stanovitnem mestu.

Če pa nočemo, ali če ne moremo tako delati, in

če mislimo velike planjave nasaditi, pa si izvolimo vsaj take sadike, ki niso še v sklepu ali tesnobi in ki imajo obilne in dobre koreninice.

Ravnajmo se vsegdar po tem vodilu, da nobene rastlinice ne presadimo, če nima dovolj in prav dobrih koreninic. Samo če presajamo plemena taka, ki so pri nas redka, denimo jih tudi z manjšimi koreninicami v zemljo.

Resnica je, da največ slabih rastlinic pogine in da niso le stroški, ki smo jih imeli z dvojnimi kopanjem jam, bili zastoj, ampak tudi vsa presadba je ljuknasta in grše izgleda, kakor je bilo pri prvi presadbi. Če pa nas vodi misel, v takem gozdnem vrtu veliko število smrek ali borovine zarediti, ktere brez priprav že v nekoliko letih izrujemo in presadimo, se tako delo opravlja tako-le:

Prostor, ki smo ga za to odmenili, naj se okoplje, debelejega kamenja očisti, plevel naj se odstrani. Potem naj se z brano povleče.

Ko je vse to opravljeno, naj se naredé 2 do 3 palce široki in poldrugi palec globoki razorčki, ki pa morajo po 10 do 12 palcev narazen biti.

Ti razorčki naj se s semenom nasejejo gosto, in enmalo pokrijejo s prhlo zemljo, čez katero se potem nekoliko mahú položi.

Kakor hitro se pokaže plevel, opleti ga je treba, in prostor se mora tako dolgo čistiti, dokler niso rastlinice 2 do 3 leta stare.

Ko smo vse to dognali, naj se rastlinice ali sajenke v velikih kepah izrujejo, na sajenski kraj prenesó, in ondi zopet v manje kepice, katerih vsaka mora 6 do 12 rastlinic imeti, razdelijo, in te naj se v majhine luknice sadijo, ki jih z mahom in majhnimi kamenčki pokrijemo.

Tako sajenje s kepo v grme se skoro vselej dobro obnese in jih lahko na oralu 250.000 in še veliko več izredimo, ako so vrste v zarejalšču goste bile.

Od presajanja nježnih sadik.

Pri presajanju mladih sadik moramo posebno na te-le reči dobro paziti:

1. Kteri čas je najboljši za presajanje?
2. Koliko saksebi morajo zasajene biti?
3. Po katerem pravilu se morajo luknice narediti?
4. Na kaj moramo pri ruvanju sajenk paziti?
5. Kako moramo sajenke v koreninah in vejah obrezavati?
6. Kako moramo sajenke gleštati, če jih ne moremo hitro v zemljo deti?
7. Na kaj moramo paziti, če imamo rastlinice kam poslati?
8. Ktera pravila moramo pri presadbi sploh pred očmi imeti, in